

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB®
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEKNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	134
Kaydarova Sitara Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamalidinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срождидинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQARISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	

QURILISHDA ISHLAB CHIQARISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI

Buriyev Xakim Toshimovich

Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti
“Biznesni boshqarish” kafedrası professori v.b., i.f.d.

ORCID: [0009-0005-9093-3844](https://orcid.org/0009-0005-9093-3844)

Usmanov Ilxom Achilovich

Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti
“Biznesni boshqarish” kafedrası professori v.b., t.f.n.

ORCID: [0009-0004-4744-1775](https://orcid.org/0009-0004-4744-1775)

Annotatsiya. Moddiy ishlab chiqarishda samaradorlik va sifat nisbati har doim muhim muammo hisoblangan. Shu munosabat bilan qurilishda sifatni boshqarishning umumiy ishlab chiqarish bilan o'zaro nisbatini o'rganish bir qancha qarashlarga asoslangan. Mazkur maqolada XX asr davomida sifatni boshqarish rivojlanishiga e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: ishlab chiqarish, sifat nazorati, sifatni boshqarish.

Abstract. The balance between efficiency and quality in materials production has always been an important issue. In this context, research into the relationship between quality management in construction and general manufacturing is based on several points of view. This article focuses on the development of quality management throughout the 20th century.

Key words: manufacturing, quality control, quality management.

Аннотация. Баланс между эффективностью и качеством в производстве материалов всегда был важной проблемой. В этом контексте исследование взаимосвязи между управлением качеством в строительстве и общим производством основано на нескольких точках зрения. В данной статье основное внимание уделяется развитию управления качеством на протяжении XX века.

Ключевые слова: производство, контроль качества, управление качеством.

KIRISH

Zamonaviy qurilish ishlab chiqarishining asosiy xususiyatlaridan biri shundan iboratki, ilmiy-texnik va texnologik yutuqlar qurilayotgan binolarning foydali xususiyatlarini oldindan rejalashtirish imkonini yaratmoqda. Buning amaliy ifodasi sifatida qurilish sohasida sifatni boshqarish tizimining shakllanishi muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, qurilish kompaniyalarida sifatni boshqarishning ilmiy-uslubiy jihatlarini chuqur o'rganish va nazariy jihatdan asoslab berish kompaniyalarning sifat bo'yicha raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev qurilish sohasining ahamiyati haqida quyidagi fikrlarni bildirgan: “Yangi O'zbekistonni barpo etish va Uchinchi Renessansning mustahkam poydevorini tiklashga qat'iy bel bog'laganimizdan buyon qurilish sohasi mamlakatimiz iqtisodiyotining tayanch tarmoqlaridan biriga aylandi. Eng asosiysi, barcha sohalar qatori qurilish tarmog'ida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ishlar ham inson qadrini ulug'lash, uning hayotiy manfaatlarini ta'minlashga qaratilmoqda” [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Qurilish korxona va tashkilotlarida sifatni boshqarish masalalari U. Shuxart, Ye. Deming, J. Juran, A. Feygenbaum, G. Taguchi, K. Isikava, A. Glichev, I. Mazur, V. Shapiro, V. Buzyrev, V. Ogvozdin, A. Djabriyev, M. Ziyayev va R. Nurimbetov kabi xorijiy hamda mamlakatimiz olimlarining ilmiy tadqiqotlarida keng yoritilgan [2–14].

Mazkur tadqiqotlarda investitsion-qurilish jarayonida qurilish mahsuloti sifatini shakllantirish, qurilishda sifatni oshirish mexanizmlarini takomillashtirish, shuningdek sifat menejmenti tamoyillarini amaliyotga joriy etish orqali qurilish korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish yo'llari ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlarni guruhlash, tizimli yondashuv, axborot-mantiqiy va iqtisodiy-matematik modellash, tahlil va sintez, ekspertlar so'rovi hamda qiyosiy tahlil kabi ilmiy usullardan foydalanildi.

Shuningdek, tadqiqot davomida qurilish sohasida sifatni boshqarish tizimlarining rivojlanish jarayonlari kompleks tarzda o'rganilib, nazariy manbalar, ilmiy maqolalar hamda amaliy tajribalar asosida umumlashtirish ishlari amalga oshirildi. Olingan natijalar qurilish ishlab chiqarishida sifatni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish va korxonalarining samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy xulosalar ishlab chiqish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Sifatni boshqarish bo'yicha olib borilgan nazariy tadqiqotlar natijasida ushbu jarayonning bir nechta darajalarini alohida ko'rib chiqish zarurligi aniqlangan [15]:

Sifatni ta'minlash (quality assurance) – mahsulotni yaratish jarayonida uning zaruriy xossalari va xarakteristikalarini shakllantirish jarayoni hamda natijasi bo'lib, ushbu xususiyatlarni mahsulotni saqlash, tashish va undan foydalanish jarayonida barqaror darajada saqlab turishni ham qamrab oladi.

Sifatni umumiy boshqarish (quality management) – tashkilotni sifatga yo'naltirilgan holda boshqarishga qaratilgan muvofiqlashtirilgan faoliyatlar majmui hisoblanadi. Mazkur faoliyat doirasiga sifatni ta'minlash hamda sifatni nazorat qilish jarayonlari kiradi.

Sifatni boshqarish (quality control) – sifat menejmenti tizimining mahsulot yoki xizmat sifatiga qo'yilgan talablarning bajarilishini ta'minlashga qaratilgan tarkibiy qismi hisoblanadi.

Ushbu tasnifdan kelib chiqib aytish mumkinki, korxonalar sifatni boshqarish tizimini joriy etishda uchta asosiy modeldan birini tanlash imkoniyatiga ega: faqat iste'molchilarning sifatga qo'ygan talablarini bajarishga yo'naltirilgan model, iste'molchilar talablarini qondirish bilan birga ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga qaratilgan model hamda sifat standartlarini joriy etish va ularga qat'iy rioya qilishga asoslangan model.

Qurilish sohasida sifat strategiyalarining mohiyati investitsion loyihaning bosqichlari bilan bevosita bog'liqdir. Xususan, investitsion loyiha ishlab chiqish, obyektning loyihalash hamda qurilish ishlarini amalga oshirish bosqichlarida faoliyat yuritayotgan korxonalar uchun sifatni boshqarish jarayoniga bo'lgan yondashuv turlicha bo'lishi mumkin.

Amaliy tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, sifat strategiyasini tanlash jarayoni ishlab chiqarishning kichik tizimlari bilan sifatni boshqarish tizimi o'rtasidagi o'zaro nisbatni aniqlashga bog'liqdir. Qaysi kichik tizimga ustuvor e'tibor qaratilsa, sifat strategiyasi ham aynan shu yo'nalishga mos ravishda shakllantiriladi. Mazkur ilmiy farazni asoslash maqsadida XX asr davomida sifatni boshqarish sohasida shakllangan ilmiy yondashuvlar tahlil qilinadi.

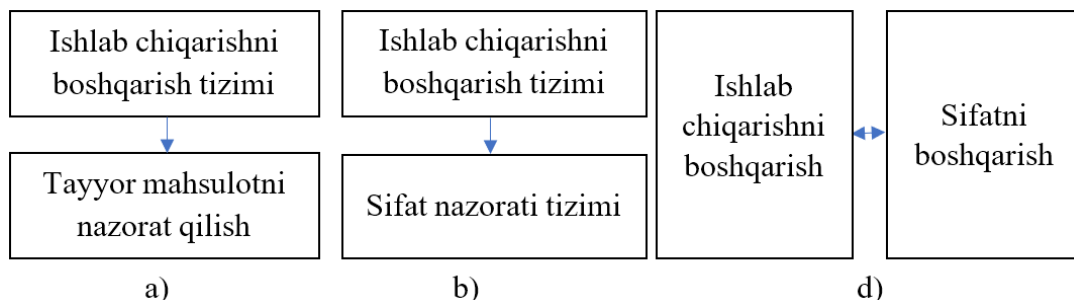
Avvalo, "sifat" tushunchasining ishlab chiqarish jarayonlariga kiritilishi tarixiy jihatdan tahlil qilinadi. Ilmiy menejment maktabi asoschilari tomonidan ishlab chiqilgan boshqaruv tamoyillarida bajarilayotgan ishlarning sifati muhim mezonlardan biri sifatida qaralgan. Jumladan, F. Teylor tomonidan ishlab chiqilgan boshqaruv tizimida samaradorlikni aniqlashda ishning sifat darajasi muhim ko'rsatkich sifatida e'tirof etilgan. Natijada korxonalarda mahsulot sifatini nazorat qilish uchun maxsus sifat nazoratchilari (inspektorlar) lavozimlari joriy etilgan.

Shuningdek, ishlab chiqarish jarayonida nuqsonli yoki brak mahsulotlar uchun jarima choralarining qo'llanilishi ham sifat nazoratining shakllanishiga xizmat qilgan. Shu sababli sifatga yo'naltirilgan boshqaruv tizimining dastlabki bosqichi aynan shu davrdan boshlanganligini ta'kidlash mumkin. Nazorat tizimining joriy etilishi hamda o'lchov vositalaridan foydalanishning kengayishi sifatga asoslangan boshqaruvning muhim elementlaridan biri sifatida qaralgan (1a-rasm).

Mazkur yondashuvda sifat tushunchasi to'liq tizimli tarzda shakllanmagan bo'lsa-da, har qanday ishlab chiqarish amaliyoti mahsulot sifatiga ta'sir ko'rsatishi alohida e'tirof etilgan. Boshqaruv tizimining asosiy e'tibori ishlab chiqarish samaradorligiga qaratilgan bo'lib, sifat funksiyalari asosan tayyor mahsulotni tekshirish bosqichi bilan chegaralangan.

Bugungi kunda ham ayrim kichik qurilish tashkilotlarida sifatni boshqarish jarayonlari to'liq tizimli shaklda yo'lga qo'yilmagan holatlar uchrab turadi. Bunday vaziyatlarda sifat nazorati asosan yakuniy mahsulotni tekshirish bosqichida amalga oshiriladi. Shu jihatdan mazkur tarixiy model ayrim qurilish tashkilotlari faoliyatini tahlil qilishda metodologik jihatdan muhim ahamiyat kasb etadi (1-rasm).

1-rasm. Ishlab chiqarishda sifatni boshqarishni rivojlantirishning dastlabki bosqichlari

Sifat nazoratining statistik usullarini yaratish ushbu sohada erishilgan muhim yutuqlardan biri hisoblanadi. Ma'lumki, sifat nazorati samarali va iqtisodiy jihatdan maqbul bo'lishi lozim. Yoppasiga nazoratni qo'llash mahsulot tannarxining ortishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli sifat nazoratida statistik usullarning qo'llanilishi mahsulot sifatini ta'minlashning samarali va maqbul yechimlaridan biri sifatida e'tirof etiladi.

Amerikalik muhandislar G. Dodj, G. Roming va U. Shuxart tomonidan taklif qilingan nazorat xaritalari chetlanishlar bo'yicha nazorat tizimining asosini tashkil etgan. Ushbu usulda me'yoriy ko'rsatkichlardan chetga chiqqan holatlar nazorat obyekti sifatida qaraladi va ularning oldini olish asosiy vazifa hisoblanadi. Shuxart xaritalaridan tashqari statistik nazorat usullari sifatida tarqalish diagrammasi, gistogrammalar, Pareto diagrammasi, "baliq skeleti" diagrammasi, "Olti sigma" usuli va boshqa vositalar ham keng qo'llaniladi.

Sifat bilan bog'liq xarajatlar modelini shakllantirish ham sifat menejmenti rivojlanishidagi muhim bosqichlardan biridir. Amerikalik olim A. Feygenbaum o'zining mashhur "Zero Defect" nazariyasini ilgari surib, sifat korxona xarajatlari va mahsulot tannarxining ajralmas tarkibiy qismi ekanligini asoslab bergan. Keyinchalik yapon olimi G. Taguchi hamda amerikalik olim F. Krossbi sifat xarajatlari tarkibi va ularni boshqarish konsepsiyalarini ilmiy jihatdan rivojlantirdilar. Ko'plab olimlar turli sohalarda sifat xarajatlari tarkibini turlicha talqin qilgan bo'lsalar-da, umumiy holda ularni ikki asosiy o'zaro bog'liq qismga ajratish mumkin: sifat bilan bog'liq yo'qotishlar hamda sifatni ta'minlash xarajatlari (1b-rasm).

Mazkur modelni qurilish tashkilotlari faoliyatini baholashda ham qo'llash mumkin. Sifatni boshqarish tizimiga yetarli darajada e'tibor qaratilgan tashkilotlarda materiallar sifati va bajarilayotgan ishlarning sifatini nazorat qilish muhim boshqaruv vositalaridan biri hisoblanadi. Bunda qurilish ishlab chiqarish jarayonining samaradorligi ustuvor bo'lib, sifat nazorati esa uning barqarorligini ta'minlovchi mexanizm sifatida xizmat qiladi.

Bugungi kunda sifat menejmenti amaliyoti sifatni boshqarish tizimining to'laqonli shakllanishini talab etadi. Bunga asos sifatida olimlar tomonidan olib borilgan ko'plab ilmiy tadqiqotlar xizmat qilgan. Ilmiy va amaliy izlanishlar natijasida XX asrning 50-yillarida ilk bor yalpi sifat nazorati (Total Quality Control) konsepsiyasi A. Feygenbaum tomonidan taklif qilingan. Mazkur konsepsiyada sifatni ta'minlash, nazorat qilish, nuqsonlarning oldini olish hamda boshqa jarayonlarni yagona boshqaruv mexanizmiga birlashtirish zarurligi asoslab berilgan.

Yalpi sifat nazorati tizimida nafaqat ishlab chiqarish jarayonlari, balki xom ashyo sifati, ishchi kuchi sifati, yordamchi jarayonlar sifati hamda boshqaruv sifati ham nazorat obyekti sifatida qaraladi. Shu bilan birga korxonada yagona sifat nazorati axborot bazasini shakllantirish ham nazarda tutiladi (1d-rasm).

Mazkur bosqichda ilk bor sifat nazoratining yagona hujjatlashtirilgan tizimlari shakllana boshladi. Natijada sifatni boshqarish ishlab chiqarishni boshqarish tizimidan alohida mustaqil boshqaruv yo'nalishi sifatida ajratildi. Sifatni boshqarish tizimining asosiy vazifalariga sifatga oid axborot oqimlarini shakllantirish, ularni qayta ishlash hamda boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish kiritildi. Korxonada o'zaro bog'liq ikkita boshqaruv tizimining faoliyati sifatga bo'lgan e'tiborning ortishiga xizmat qildi.

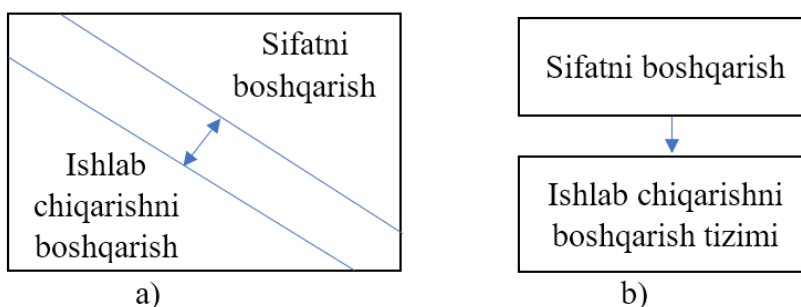
Ushbu modelda sifatni boshqarish tizimining ahamiyati ishlab chiqarish tizimi bilan teng darajada baholanadi. Shu nuqtai nazardan qurilish tashkilotlarida ISO-9001 xalqaro sifat menejmenti tizimining joriy etilishi muhim tashkiliy bosqich hisoblanadi.

Boshqaruv tizimida ishlab chiqarish faoliyatiga oid axborotlar va qarorlar oqimi sifatga oid axborotlar bilan uyg'unlashadi hamda bir-birini to'ldiradi. Bunday sharoitda qurilish tashkilotlari faoliyatini baholashda qo'llaniladigan hajm ko'rsatkichlari bilan bir qatorda sifat ko'rsatkichlari ham muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasida qurilish sohasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı islohotlar ushbu tarmoqning ilmiy-uslubiy hamda boshqaruv tamoyillarini yanada takomillashtirishga xizmat qilmoqda. Natijada sifatni boshqarish konsepsiyasida zamonaviy ilmiy yutuqlarni qo'llash imkoniyatlari kengaymoqda.

XX asrning 80-yillariga kelib sifatni boshqarish g'oyasi nafaqat asosiy ishlab chiqarish jarayonlariga, balki korxona faoliyatining barcha jabhalariga keng joriy etila boshladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, korxona faoliyatidagi barcha jarayonlar va xodimlar tizimli ravishda qamrab olinmas ekan, iste'molchilar ehtiyojlarini to'liq qondirishga erishish qiyinlashadi. Natijada TQM (Total Quality Management) tizimining keng rivojlanishi kuzatildi (2a-rasm).

2-rasm. Ishlab chiqarishda sifatni boshqarishning zamonaviy yondashuvlari

O'zbekistonga kirib kelayotgan yirik qurilish kompaniyalari hamda elektron reytingda yuqori pog'onalarni egallagan milliy qurilish kompaniyalari investitsion loyihalarni amalga oshirish jarayonida TQM tamoyillariga asoslangan sifatni boshqarish tizimining raqobatbardoshlikka erishishda muhim ustunlik berishini e'tirof etmoqdalar. Shu bilan birga, mazkur kompaniyalar ishlab chiqarish va sifatni boshqarish kichik tizimlarini tezkor modernizatsiya qilish hamda raqamlashtirish jarayonlariga alohida e'tibor qaratmoqda.

Mamlakatimizda kuzatilayotgan iqtisodiy tendensiyalarni tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy munosabatlarning yangi bosqichga ko'tarilishi, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning kengayishi hamda ekologik boshqaruv ahamiyatining ortib borishi qurilish sohasida sifatni boshqarish tizimlarini yanada takomillashtirishga xizmat qilmoqda.

TQM tizimining asosiy g'oyasi ishlab chiqarishni boshqarish jarayonida sifatni strategik maqsad sifatida belgilashdan iborat. Bunda boshqaruv tizimida sifat menejmenti yetakchi o'rin egallab, uning tarkibiga ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish elementlari ham integratsiya qilinadi (2b-rasm).

TQM tizimining so'nggi tajribalarini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, sifat menejmenti tizimi kelajakdagi boshqaruv tizimining asosiy tarkibiy qismiga aylanishi mumkin. Qurilish kompaniyalari sifat menejmentini keng qamrovli tushuncha sifatida talqin etib, unda nafaqat iste'molchilarning manfaatlarini, balki atrof-muhit barqarorligi hamda jamiyat oldidagi ijtimoiy mas'uliyatni ham inobatga olgan holda boshqaruv tizimini tashkil etishga intilmoqda. Sifatni boshqarishning yuqori darajasida kundalik ishlab chiqarish faoliyatining barcha jarayonlari sifat menejmenti tamoyillariga muvofiq tashkil etiladi.

TQM modelining zamonaviy talqini ISO-9001 xalqaro sifat menejmenti standartlarida o'z aksini topgan. Mazkur tizimning muhim elementlariga rahbariyat tashabbusi va yetakchiligi, xodimlarning faol ishtiroki, iste'molchiga yo'naltirilganlik, jarayonlarga e'tibor, doimiy takomillashtirish, tizimli yondashuv hamda boshqa muhim boshqaruv tamoyillari kiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi ilmiy-uslubiy xulosalarga kelindi: qurilish korxonalari tomonidan tanlanadigan sifatni boshqarish modellarini shakllantirish jarayonida ikki muhim jihatga alohida e'tibor qaratish lozim. Birinchidan, korxona strategiyasi va maqsadlarida ishlab chiqarish hamda sifatga bo'lgan yondashuv darajasini aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Ikkinchidan, sifatni boshqarish tizimining evolyutsiyasi hamda ilg'or xalqaro tajribalarni chuqur o'rganish zarur hisoblanadi.

Mazkur omillarni kompleks ravishda hisobga olish qurilish korxonalarida sifatni boshqarish tizimlarini samarali tashkil etish hamda ularning sifat bo'yicha raqobatbardoshligini oshirishga muhim hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasi. – Toshkent, 2026-yil 26-dekabr. <https://president.uz/uz/lists/view/8834>
2. Shewhart W.A. Statistical Methods from the Viewpoint of Quality Control. – University of Illinois Press, 1939.
3. Деминг У.Э. Некоторые аспекты статистической логики в управлении качеством: пер. с англ. Ч. 1 / У.Э. Деминг // Методы менеджмента качества. – 2020. – № 1. – С. 48–55.
4. Исикава К. Японские методы управления качеством / сокр. пер. с англ.; науч. ред. и авт. предисл. А.В. Гличев. – М.: Экономика, 1988. – 215 с.

5. Джуран Д.М. Как следует понимать качество? Основополагающие концепции для практики управления / Д.М. Джуран // Методы менеджмента качества. – 2020. – № 4. – С. 20–26.
6. Taguchi G. An Overview of Taguchi Method: Evolution, Concept and Interdisciplinary Applications // International Journal of Scientific & Engineering Research. – 2013. – Vol. 4. – Issue 10.
7. Гличев А.В. Основы управления качеством продукции. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2001. – 418 с.
8. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции / сокр. пер. с англ.; науч. ред. А.В. Гличев. – М.: Экономика, 1986. – 471 с.
9. Андреева Т.А. Развитие интегрированной системы менеджмента качества и стратегического управления предприятий промышленности: дис. ... д-ра экон. наук. – Саратов, 2016. – 531 с.
10. Бузырев В.В., Юденко М.Н. Управление качеством в строительстве: учебное пособие для прикладного бакалавриата / под общ. ред. М.Н. Юденко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2019. – 198 с.
11. Огвоздин В.Ю. Управление качеством. Основы теории и практики: учебное пособие. – 6-е изд. – М.: Дело и Сервис, 2009. – 304 с.
12. Джабриев А.Н., Зияев М.К. Управление качеством домостроительной продукции в условиях перехода к рыночным отношениям. – Т.: Фан, 1998. – 112 с.
13. Мазур И.И., Шапиро В.Д. Управление качеством: учебное пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 2003. – 334 с.
14. Nurimbetov R.I. Zamonaviy sifat menejmenti tizimi va uni joriy etish masalalari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2021. – № 3. – В. 71–80.
15. O'zDSt ISO 9000:2016. Sifat menejmenti tizimlari. Asosiy qoidalar va lug'at. – Т.: O'zdavstandart, 2016.
16. O'zDSt ISO 9001:2015. Sistema menedjmenta kachestva. Trebovaniya. – Т.: O'zdavstandart, 2016.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
